

REPUBLIKA E KOSOVËS
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court

Adresa: Perandori Justinian, PN. Prishtinë
T: +381 (0)38 220 104; F: +381 (0)38 220 112; www.qik-ks.org

Priština, datum: 25 Januar 2010
Ref.: Nr. RK-02/10

ODLUKA

Slučaj Br. KI 02/09

Ustavni sud Republike Kosova, odlučujući preko veća za razmatranje, u sastavu:

G. Enver Hasani, predsednik
G. Kadri Kryeziu, sudija
G-đa Iliriana Islami, sudija

sa zapisničarem, g. Naser Hasani, direktor Departmana za registraciju predmeta, statistiku i arhivu u Sekretarijatu Suda i g. Robert Carolan, sudija izvestilac, na sednici od 24. novembra 2009. godine razmotrio Slučaj br. 02/09, gde:

je Podnosilac zahteva

G. Kolë Krasniqi
Selo Meqë, Djakovica
Tel: 044 409 903

a Suprotne stranke:

Ministarstvo poljoprivrede i Uprava za imovinsko-pravna pitanja i uređivanje zemljišta
u opštini Djakovica

I. Predmet

Odluka Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja Republike Kosova, br. 2324 od 22. septembra 2009. godine, Ref. S.P. 418/08 dostavljena Upravi za imovinsko-pravna pitanja u opštini Djakovica u vezi povratka nepokretne imovine koja je uzeta za osnivanje fonda poljoprivrednog zemljišta u Djakovici se odnosi na Odluku od dana 9. novembra 1953. godine. Ovom Odlukom uzete su od zakonskog prethodnika parcele zemljišta, deo parcele zemljišta br. 3/2, njiva III kategorije, od 2.5 hektara, 2/3 livade površine 0.55 hektara i parcelu br. 92 njiva u površini od 1.2552, ukupno 4.52 hektara.

Zakon o eksproprijaciji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (Službeni glasnik SFRJ br. 22/53) bio je primenljiv za povratak privatnih imovina za vreme

kada je podnosilac zahteva, Kolë Krasniqi, započeo apliciranje o povratku nepokretne imovine.

Po članu 1. UNMIK Uredbe br. 2000/59, koja je ispravila UNMIK Uredbu br. 1999/24, na Kosovu je bio još na snazi dotični Zakon, koji je usvojen dana 22. marta 1989. godine, i koji je sproveden do proglašenja nezavisnosti Republike Kosova.

Na početku podnosilac zahteva, Kolë Krasniqi, podneo je zahtev za povratak imovine dana 15. januara 1992. godine Upravi za imovinsko-pravna pitanja i regulisanje zemljišta u Opštini Djakovica. Njegov zahtev nije ispunjen u celosti. Kolë Krasniqi je naveo da je bilo više razloga zbog kojih nije okončan njegov zahtev u potpunosti kada su: 1) neki opštinski lideri tražili novac kao mito, 2) ostali opštinski lideri su ometali i usporili njegove pokušaje da popunjava podneti zahtev jer u to vreme bio na snazi srpski zakon. Kolë Krasniqi nije popunio uopšte gore navedeni zahtev do bombardovanja NATO-a, dana 24. marta 1999. godine.

Dana 20. novembra 2008. godine, Odlukom br. 19-463-8/91-08, Uprava je odbila njegov zahtev za povratak nepokretne imovine, naglašavajući da nema zakonske osnove za povratak nepokretne imovine, jer Republika Kosova, kao nezavisna i suverena država ne raspolaže nijedan zakon koji ovlašćuje povratak nepokretne imovine bivšim vlasnicima eksproprianog zemljišta.

Dana 9. februara 2009. godine, podnosilac žalbe Kolë Krasniqi podneo žalbu USRK naglašavajući da je prekršen Ustav Odlukom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja (MPŠRR).

II. Tvrdnje podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva tvrdi da Odluka Ministarstva (MPŠRR), br. 2324 od 22. septembra 2008. godine krši Ustav Republike Kosova (URK), jer:

- 1) Ministarstvo uživa zakonski autoritet da nametne primenljiv zakon bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije;
- 2) Ne sprovođenje ovog zakona je protiv njega diskriminujuće u kršenje Ustava.

III. Odgovor protivničke stranke ili drugih zainteresovanih stranaka

Ni Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, niti Uprava za imovinsko-pravna pitanja i regulisanje zemljišta u opštini Djakovica nisi dali službeni odgovor.

Ocena dopuštenosti podneske

Član 46. Ustava garantuje:

1. „Garantuje se pravo na imovinu“.
3. „Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše“.

4. O sporovima koji se prouzrokuju od akta Republike Kosova ili javne vlasti Republike Kosova, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.

Član 143. **Ustava** garantuje:

Nezavisno od drugih odredaba ovog Ustava:

1. "Svi organi vlasti republike Kosova će raditi u saglasnosti sa svim obavezama Republike Kosova određenih Sveobuhvatnim predlogom o rešenju statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. godine iste će preduzeti sve neophodne mere za sprovođenje datih odredbi"
2. „Odredbe Sveobuhvatnog predloga o rešavanju statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. godine imaju premoć nad ostalim zakonskim odredbama Kosova“
3. Ustav, zakoni i ostala pravna akta Republike Kosova se tumače u saglasnosti sa Sveobuhvatnim predlogom o rešenju statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. godine. U slučaju nesaglasnosti između odredbi ovog Ustava, zakona i ostalih pravnih akata Republike Kosova i odredbi sporazuma, prevladava ovaj drugi“.

Član 2. Aneksa VII Sveobuhvatnog predloga o rešavanju statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. godine izjavljuje da upravljanje društvenih preduzeća (DP) i njihovih asea će se obavljati od institucija Kosovske poverilačke agencije (KPA) kao što je predviđeno izmenjenom Uredbom UNMIK-a br. 2001/12.

Član 3. Aneksa VII Sveobuhvatnog predloga o rešavanju statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. godine izjavljuje da konačno potvrđivanje vlasništva i razmatranje zahteva nastaviće se od Posebne komore Vrhovnog sud, zasnivano u tom cilju sa Uredbom UNMIK-a br. 2002/13.

Član 4. Aneksa VII Sveobuhvatnog predloga o rešavanju statusa Kosova, od dana 26. marta 2007. godine sugerira da razmatranje slučajeva imovine će se okončati naj dalje do 31. decembra 2008. godine.

Član 5. Aneksa VII Sveobuhvatnog predloga o rešavanju statusa Republike Kosova, od dana 26. marta 2007. godine izjavljuje da nezakonito posredovanje nepokretne privatne imovine ne obezbeđuje svojinsko pravo. Ukoliko podnosilac žalbe može potvrditi da nije imao pristup na relevantnim institucijama za dostavljanje žalbe u predviđenom roku, kako bi se ona razmatrala u okviru zakonskog roka, takva žalba neće se smatrati da nije primljena od nadležnog suda ili od drugog kvazi sudskog organa. Ovaj član takođe predviđa da će Kosovo primeniti dodatne mere kako bi se obezbedila da će, u saradnji sa ICR, proces razmatranja povratka/naknade imovinskih zahteva biti efikasan i da će se odluke primeniti na efikasan način.

Član 6. Aneksa VII Sveobuhvatnog predloga o rešavanju statusa Republike Kosova, od 26. marta 2007. godine izjavljuje da će Kosovo razmotriti pitanje povratka imovine kao pitanje od posebne važnosti i određuje stvaranje nezavisnih

mehanizma radi formiranja politika, zakonskog okvira i onog institucionalnog za razmatranje pitanja povratka imovine.

Član 24. Ustava garantuje:

1. „Pred zakonom su svi jednaki“. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije“.
2. „Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa“.
3. „Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene“.

Podnosilac podneska, Kolë Krasniqi, izgleda da se oslanja na gore navedene odredbe Ustava u cilju podržavanja njegovog zahteva, iako on ne određuje na specifičan način koje odredbe **Ustava** podržavaju njegov konkretni slučaj.

Stav 7. člana 113. **Ustava** garantuje da:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“.

Stav 2. člana 47. Zakona o Ustavu Republike Kosova garantuje da:

„Pojedinač može podneti zahtev u konkretnom slučaju samo nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava, kao što je predviđeno zakonom“.

Član 48. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosova garantuje da:

„Podnosilac zahteva je dužan da na svom zahtevu razjasni tačno koja su ta prava i slobode koje smatra da su mu povređena i koji je konkretni akt javnog organa kojeg podnosilac smatra da osporava“.

U ovom slučaju, ne vidi se da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva, kao što je zakonom regulisano. Izgleda da on mora iz početka da podnese svoj zahtev Posebnom odeljenju Suda, osnovanog od Vrhovnog suda Kosova ili nekog drugog posebnog nadležnog suda koji će razmotriti zahtev o povratku nepokretne imovine, kao što je predviđeno Sveobuhvatnim predlogom o rešavanju statusa Kosova.

U ovom slučaju, podnosilac žalbe nije potvrdio da on raspolaže ovlašćenje za podnošenje zahteva o povratku navedene nepokretne imovine. On ističe da je navedena imovina eksproprisana od jednog drugog lica a ne od državnog organa na

vlasti pre proglašenja nezavisnosti i suvereniteta Kosova. On nije odredio koja su ta prava nepokretne imovine primio od one osobe, ako postoji neko. Takođe, nije odredio kom organu može uputiti zahtev u ime onog lica, za kojeg tvrdi da mu je nezakonito eksproprisana nepokretna imovina.

Tako da, u ovom momentu, **Zahtev podnosioca nije dopustljiv**. Njegov zahtev može naknadno da postane dopustljiv: (1) ako utvrdi da ima isto zakonsko pravo na ovu imovinu kao i osoba koja je aktualno eksproprisao ovu imovinu sa državnim autoritetom u vreme eksproprijacije, i (2) ako on utvrdi da je iscrpeo sva pravna sredstva kroz odgovarajući sud na Kosovo ili posebnog odgovarajućeg tribunala za rešavanje ovog zahteva kako je navedeno u Sveobuhvatnom predlogu za rešavanje statusa Kosova.

Procena supstancijalnih pravnih aspekata podneske

Ukoliko podnosilac zahteva potvrđuje da je on podneo na zakonit način zahtev o povratku imovine odnosno adekvatnu naknadu o nepokretnoj imovini za koje on tvrdi da mu je eksproprisana na nezakonit način, onda se njegov zahtev može se dozvoliti u buduće. Ali ovaj sud ne može da spekulise o dopustljivosti zahteva u buduće.

Ukoliko zahtev podnosioca nije razmatran nikada od nekog posebnog sudskog organa na Kosovu, onda njegova prava je moguće da su povređena po članu 46. i 143. Ustava, jer je njemu arbitrarno lišeno pravo na imovinu bez dotične naknade, tako da mu je negirano pravo na imovini od javnog organa. Ali ovaj Sud ne može da spekulise o dopustljivosti nekog zahteva u buduće u ovom slučaju, jer podnosilac nije potvrdio da je podneo na zakonit način zahtev o nepokretnoj imovini kojeg osporava i nije iscrpeo sva pravna sredstva po članu 113. stav 7. Ustava i člana 47. Zakona o Ustavnom sudu.

ZBOG OVIH RAZLOGA ODLUČUJE KAKO SLEDI:

- I. Zahtev o povratku nepokretne imovine, kao što se navodi u Podnesku objavljuje se nedopustivim.
- II. Podnosilac, Kolë Krasniqi, Suprotne stranke, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja i Uprava za imovinska-pravna pitanja i regulaciju nekretnina u opštini Djakovica će se obavestiti o ovoj odluci. U tom smislu će se obavestiti i Posebno odeljenje Vrhovnog suda Kosova.
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Robert Carolan, s.r.
Sudija izvestilac

Enver Hasani, s.r.
Predsednik Ustavnog suda